

Licht en meer.

Fotografieren met minimale tuigage, een uitdaging.

Flauw daglicht, een academiegang-op-temperatuur, een modelletje Cato of Cateau, een eenvoudig fototoestelletje, een reflectiescherm (made-in-China), een flitsertje en een TTL-zendertje. Niets meer. Tenzij je persoonlijk talent natuurlijk.

De beelden zijn in tweevoud gepresenteerd : *onbewerkt* en *minimaal bewerkt*. De metadata (ISO, diafragma en sluitertijd) worden eveneens vermeld.

1.
Cato in tegenlicht (= de achtergrond is feller belicht dan onderwerp). Het toestel zoekt het beste compromis, zodat er in alle beelddelen (schaduwen en hoge lichten) nog wat detail is.

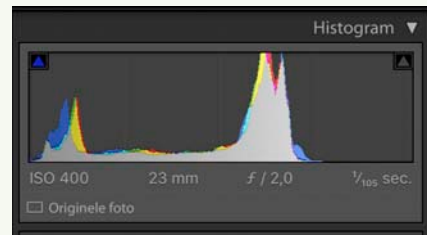
Camera op A (diafragma-voorkeuze), 400 ISO, F/2, 1/90"

Het licht op het gelaat is zeer zacht (geen schaduwen) maar vormeloos. De totale opname is overigens onderbelicht – de camera zocht en vond een gemiddelde tussen een helle achtergrond en een donker model. Tot algemene ontevredenheid overigens.

2.

Cato en het vensterlicht. Zo waar een titel van een toekomstige Vlaamse streekroman. Licht uit hoge ramen is altijd mooi meegenomen. Een idee voor een toekomstige studio.

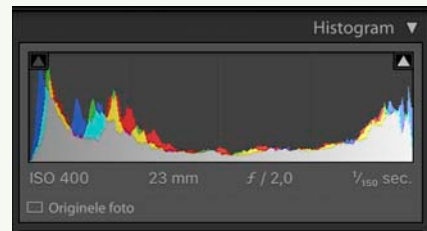
Camera op A (diafragma-voorkeuze), 400 ISO, F/2, 1/105"

Let altijd op de achtergrond en op de manier hoe het onderwerp zich positioneert ten opzichte van het decor. Wat je meeneemt in de compositie, bepaalt een stuk de suggestieve kracht en zelfs de betekenis van het beeld.

3.

Cato in tegenlicht dan maar weer : het uitzicht biedt zoveel meer informatie om te ordenen en ook wel chaos, die fotografisch een plekje opeist. Het contrast pakken wij aan met een reflectiescherm.

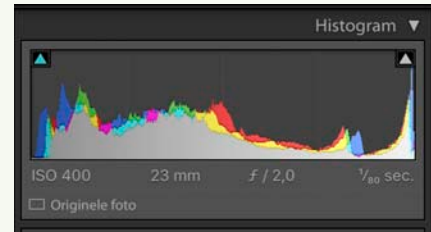
Camera op A (diafragma-voorkeuze), 400 ISO, F/2, 1/150"

Het contrast wordt beheersbaar dankzij het reflectiescherm, maar het licht blijft toch wat flauwtjes : het geeft geen vorm, geen volume aan het model. En let op : het reflectiescherm staat te reflecteren in het raam. Gezien bij opname?

4.

Cato draait zich wat naar het raam : het tegenlicht wordt strijklicht. Dit oogt al wat mooier. En zeker met gebruik van een reflectiescherm, waarvan we geen reflectie meer zien in de ramen.

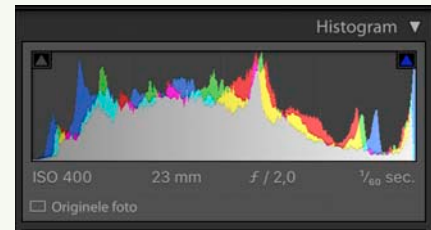
Camera op A (diafragma-voorkeuze), 400 ISO, F/2, 1/80”.

Vensterlicht is vaak het ideale licht voor portret. Afhankelijk van de oriëntatie van het licht en het model hebben wij al dan niet een reflectiescherm nodig. Hou er wel altijd eentje bij de hand.

5.

cf.4. Met dit verschil: nu is er in de diepte ook nog licht en actie te zien. Misschien wordt dit wel een nieuw dogma?

Camera op A (diafragma-voorkeuze), 400 ISO, F/2, 1/60”.

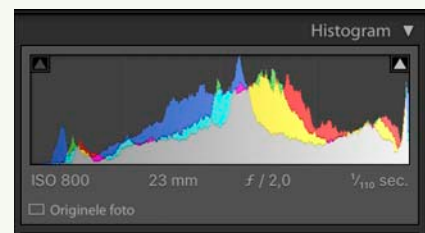
Actie en licht op een ander plan, voegen altijd een meerwaarde toe : het bevestigt de uniciteit van het beeld en refereert naar een ander bestaan, buiten de wereld van het scherpe onderwerp. Het stelt de fotograaf ook op de proef : is hij/zij technisch klaar om het gebeuren te fotograferen en heeft hij/zij het sowieso opgemerkt...?

Making off-beelden zijn altijd leuk – is het niet voor het heden, dan zeker wel voor de verre toekomst. Ze appeleren op de menselijke inspanningen om iets moois te maken – in die zin zijn ze vaak ontroerend waar. Meestal zijn ze ook moeilijker te maken dan de kant-en-klare beelden: er is zoveel meer chaos te ordenen...

6.

Cato wordt affrontelijk belicht met een flitser, het werktuig voor het journaal. Met een flitser los je heel wat problemen op : scherpste, hoeveel licht, contrast, kleur(temperatuur). Je kan er ook heel wat hommeles creëren : slagschaduw, een aanwezigheid die 'opvalt', een donkere achtergrond.

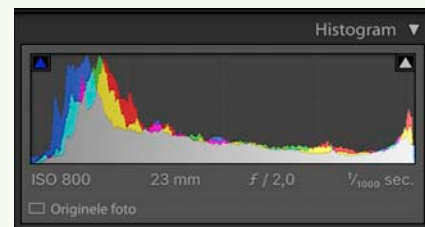
Camera op A (diafragma-voorkeuze), 800 ISO, F/2, 1/150”.

Tegen de regels van de logica in : een hoge gevoeligheid, een groot diafragma en een rechtstreekse flash. Succes verzekerd.

7.

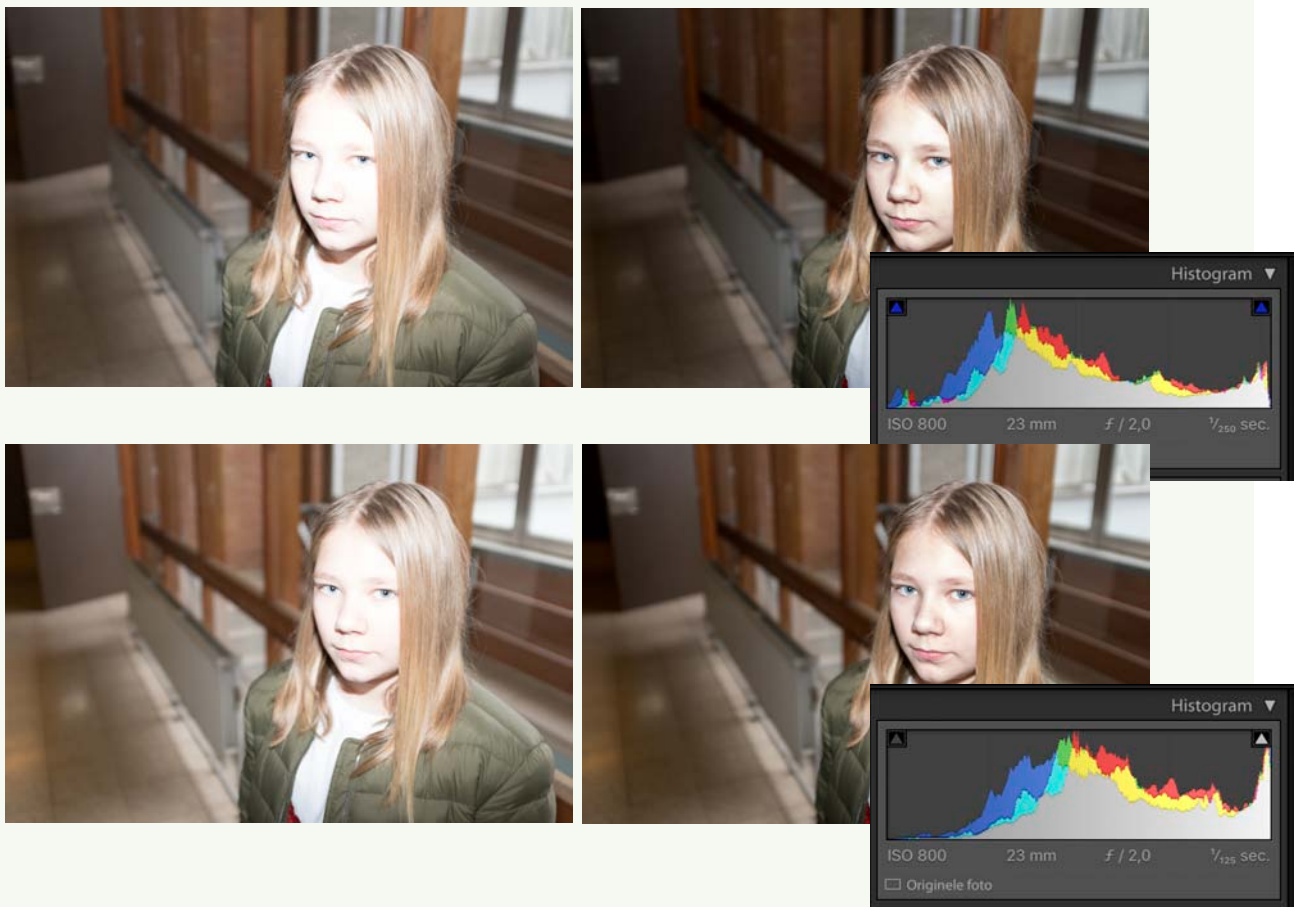
Cato wordt eventjes in duisternis gedompeld. Een ultrakorte tijd knipt de impact van het bestaande licht op de achtergrond af.

Camera op M (manuele instelling), 800 ISO, F/2, 1/1000”.

Ondanks de hoge gevoeligheid én het grote diafragma krijgt het bestaande licht geen kans om impact te hebben op het beeld. Wat als je de sluitertijd verviervoudigd? Van één duizendste naar een tweehonderdvijftigste? En naar 1/125"? Meer bestaand licht....

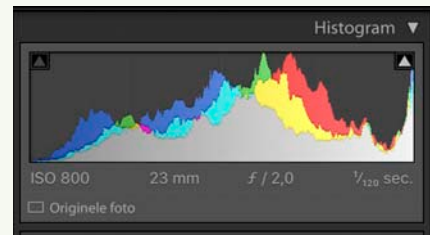

De sluitertijd is bepalend voor de impact van het bestaand licht en dus voor de balans met het flitslicht.

8.

Cato is niet happy met dit amateurresultaat : ze is helemaal uitgebleekt. En van de academische sfeer blijft al helemaal niets over. Zou het richten van de flitser naar het plafond soelaas brengen? Het planfond is wel..... bruin. Proberen.

Camera op A (diafragma-voorkeuze), 800 ISO, F/2, 1/125".

Door de kracht van de flitser (richtgetal 60*), door de gevoeligheid van de sensor (800 ISO) en door de grote opening (f/2) volstaat het weinige teruggekaatste licht om de contrasten samen te brengen. Weliswaar met een oranjebruin kleurtje, maar dat is op te lossen in LR. Stel dat wij géén flitser hadden dan zou de opname er als volgt uit zien : het gelaat van Cato in het duister. Een camera herkent namelijk geen onderwerp....

9.

Nu wij toch een flitser bij de hand hebben.... waarom even niet loskoppelen van de camera en deze draadloos besturen? En het licht laten schijnen vanuit een (plastisch) hoekje, in balans met het bestaande licht? Een vrij betaalbaar systeem wordt geleverd door Nissin, de i60a, een handpalmgrote flash die pretenteert over een ongelooflijke kracht te beschikken : *richtgetal 60.

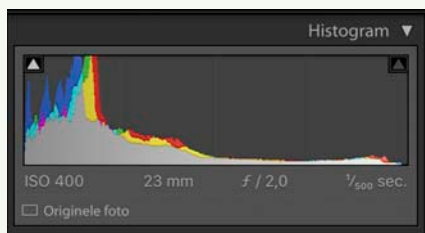
D.w.z. je krijgt een diafragma 60 als je op 1 meter pal voor de flash, met je flashmeter op 100 ISO ingesteld, de volle kracht van de flitser test.

Dat is te mooi om waar te zijn. Het getal wordt gehaald als de flitshoek overeenstemt met de hoek van een 200mm-objectief.... en dus niet met de standaardhoek van een standaardobjectief. Een beetje een afknapper... De puike en vrij betaalbare, draadloze zender maakt veel goed.

Camera op A (diafragma-voorkeuze), 400 ISO, F/2, 1/55".

Als je de flash onder een hoekje houdt en rechtstreeks flitst, krijg je weliswaar hard licht (met een slagschaduw) maar ook wel zeer plastisch licht : het lijkt wel alsof die lichtbron daar altijd gestaan heeft. Kenmerk is ook dat het beeld ietwat lijkt opgekleefd te zijn in het decor.

10.

Wat als wij de balans tussen flits- en bestaand licht zelf willen bemeesteren? Dan moeten wij een **manuele belichtingsmodus** hanteren. Zo niet, doet de camera wat hij het best kan: compromissen zoeken waarbij wij maar weinig in de pap te brokken hebben.

Camera op M (manuele instelling), 400 ISO, F/2, 1/500" en flitsen TTL, onder 45°.

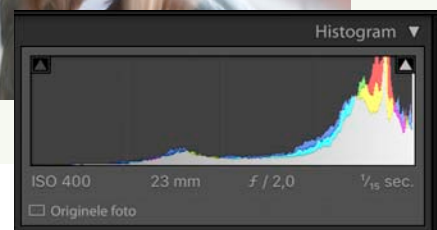
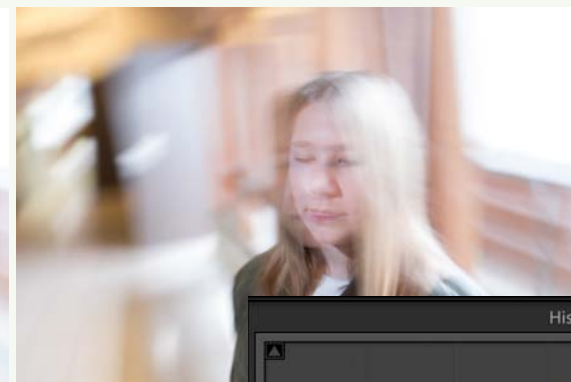
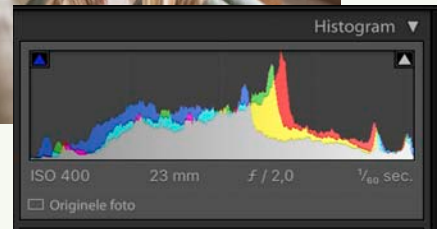
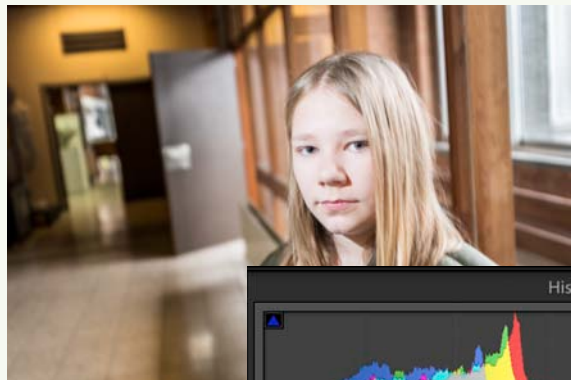

Natuurlijk kan je met deze balans tussen flits- en bestaand licht heel wat experimenteren, van een uiterst korte tijd (let wel op de synchrotijd) tot een extreem lange tijd, waarbij je het model best in duisternis zet, met enkel flitslicht erop gericht.

Met een langere sluitertijd begint het bestaand licht te domineren op het flitslicht.

Respectievelijk 1/30" - 1/60" - 1/15".

Als het licht door de lange sluitertijd ook vat krijgt op het donkere onderwerp (het gelaat), krijg je gewoon een mislukt beeld. Misschien kan een academisch onderbouwd concept je hieruit redden? Even de kunstloge bellen.

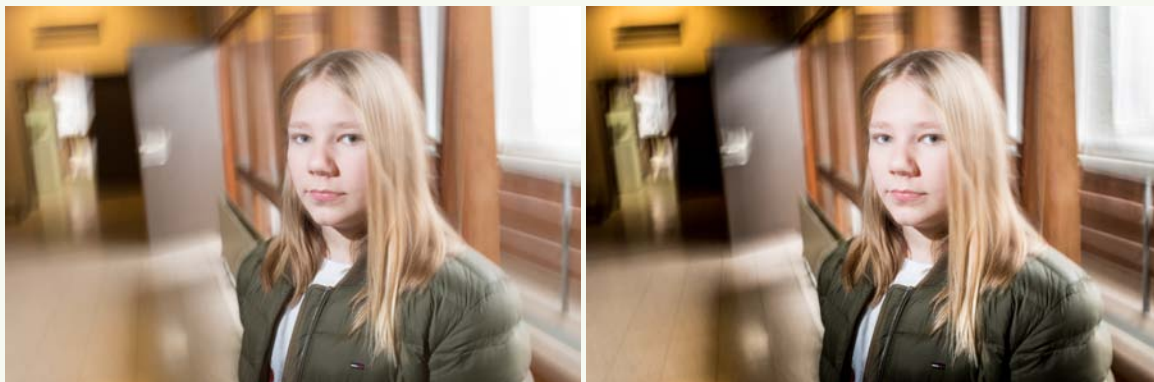
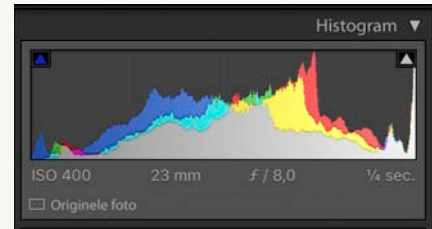

11.

Onscherpte kan dan wel conceptueel een authentieke meerwaarde bieden, maar Cato zal er wel niet gelukkig van worden. Wij zoeken verder naar een visueel verrassend aspect van langere sluitertijden, in combinatie met een flitser, die onder 45° flitst.

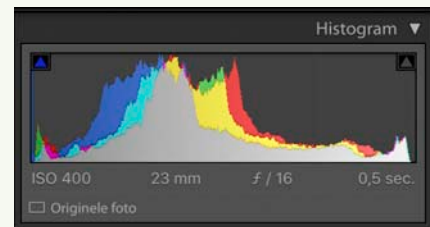
Camera op A (diafragma-voorkeuze), 400 ISO, F/8, 1/4”.

Een langere sluitertijd resulteert normaliter in nog meer onscherpte dan bijv. 1/15”. Maar een kleiner diafragma zal meteen ook de veroorzaker van de onscherpte (het bestaand licht) deels tegenwerken. En de combinatie met een flitser (die een korte lichtstoot geeft) kan misschien toch nog scherpte brengen?

En wat als :

Camera op A , 400 ISO, F/16, 1/2”?

Door het klein diafragma (F/16) maakt het bestaand licht weinig kans op een impact, maar dit wordt gecompenseerd door de langere sluitertijd. Doordat het flitslicht vooram op Cato's gelaat schijnt (en het bestaand licht minder) krijgen wij, zelfs op een halve seconde, uit de vrije pols, een scherp portret in een wolk van onscherpte.

12.

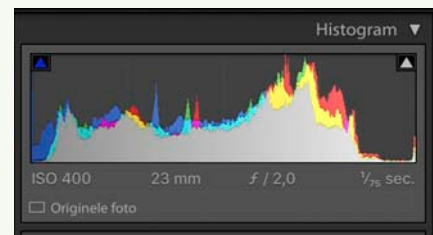
Even passeren, camera op A, flitser op TTL, een juffrouw fotograferen en hopla weg : het devies van een fotograaf-onder-stress. Terwijl wat tijd nemen en kijken naar de opportuniteiten van de omgeving soms wonderbaarlijk betere beelden genereert.

**Camera op A (diafragma-voorkeuze), 400 ISO, F/8, 1/35".
Flash rechtstreeks op Cato, en de camera opteert zelf voor de sluitertijd.**

Stukken beter is even de tijd te nemen :

De schikking tussen het model en de achtergrond, de compositie, de keuze voor een beperkte scherptediepte en dus ook voor meer impact van bestaand licht. En het gevoel voor licht: gewoon de flitser pal op de witte wand richten, resulteert in esthetisch en plastisch licht. En dat terwijl de camera gewoon op A (diafragma-voorkeuze) staat.

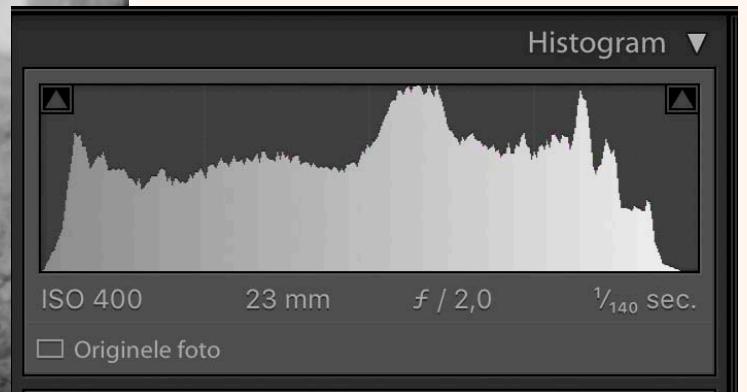
Let er wel op dat je 'voor-ziet' waar het licht zal terechtkomen : onderstaand beeld toont een model die wat weggedraaid is van het flitslicht. Vooral de wang vangt veel licht.

13.

Als 'techniek' geen issue meer is – wegens beheerst en uitgepuurd – kan je beginnen je beeldtaal verder te ontwikkelen. Kenmerken als respect voor het onderwerp (als persoon) en voor het medium fotografie komen dan in het vizier. Fotografie kan snel en efficiënt diverse *gelaagdheden* van ruimte en tijd vatten : een reflectie die het onderwerp in een ruimere context zet en een moment, dat zonder beeld voor altijd voorbij is. Een fotograaf moet technisch en emotioneel alert en gedreven blijven, ook voor het alleralledaagse.

There is nothing as mysterious as a fact clearly described I like to think of photographing as a two way act of respect. Respect for the medium, by letting it do what it does best, describe. And respect for the subject, by describing it as it is. A photograph must be responsible to both.

Garry Winogrand